

Ad~avane!

Cuadernos Españoles
de Cultura Idista

Ofical Organo dil
Hispan Ido-Societo

Januaro 2018

Numero 26

Per ca numero
komencas nova
epoko dil revuo

2018
Yaro
Andreas Juste

Fundada en el año 1927 para la propaganda
de la lengua internacional IDO.

Editas: Hispan Ido-Societo
Redaktero: José Mª Rodríguez

Kunlaboris en ca numero:

Antonio Martínez Rubio
José María Rodríguez Hernández

INDEXO

Pos Siesto	3
Internaciona Ido Renkontro Valencia 2016	5
Hispana Idala Niuzi	14
Gramatikala Pagino	15
2018 Yaro Andreas Juste	17
Nova Libri en Ido	22
Nia Pioniri: <i>Ricardo Mallén Insertis</i>	23
Poezio	25
Haiku-i en Ido	26
Humuro	27
Hieroglifo	28
Palindromo	28
Vortala Distraktilo	29
Vortaro: <i>Ventrala Vesti</i>	30

POS SIESTO

Ye la komenco dil yaro 2008 la redakteri dil revuo *Ad-Avane!* skribis, ke pos quar yari di akurat aparado dil revuo, li ya bezonis repozar. Olim, singla duesma monato la revuo aparis sur la reto. Ta revuo esis diferanta pro sua qualeso, kontenaji ed imaji, ed omno sur la bazo di ta anciena revuo qua naskis en la yar-deko di 1930.

Ka la revuo ja repozis sate? Forsan, la siesto mustas parfinar e pro to ni vekas nun, ye la komenco dil yaro 2018. En ta glorioza epoko di ta redakteri e kunlaboranti, kom Fernando Tejón ed Adrián Pastrana, aparis 25 numeri. Talmaniere, ca nova equipo promisas, ad-minime, altra 25 numeri. Pose mem, ni pensos pri nova siesto 😊! Ma, dum ta nov epoko la revuo aparos quar-foye en la yaro.

Pro quo revuo en la internaciona linguo Ido? Ni savas, ke ni ne havos nombroza lekteri, ma forsan pro ico ipsa esas necesa editar revuo ube on povos realigar omna kapablesi di ta linguo qua naskis en la yaro 1907, ante 111 yari. Ca-foye, sub la frontispico dil titul-revuo, ni adjuntis “*Cuadernos Españoles de Cultura Idista*” (Hispana Kayeri pri Idista Kulturo), co pruvas nia deziro ne nur uzar e propagar belsona ed internaciona linguo, ma anke traktar temi pri la historio dil precipua parolanti e pri la movemento ipsa di Ido en Hispania.

E se ni parolas pri ca numero, quon Vu trovos hike? Unuesme, ni deziras diskonocigar ke 2018 es la “Yaro Andreas Juste”. L’Ido-movemento celebras dum 2018 la yaro-cento dil nasko dil maxim grava e produktiva skriptero en nia linguo, pro co, ne nur en ca numero ma en omni aparonta dum 2018 ni inkluzos artikli, poemi o studiuri pri la belga idista skriptero. Talmaniere, sur ca 26-esma numero ni aparigas interviuvo di Andreas Juste e D-ro Tazio Carlevaro, ni dankas la permiso dil D-ro Carlevaro inkluzar hike ta interviuvo.

Ni aparigas anke sur ca numero informo pri l’Ido-konfero dil yaro 2016, qua eventis en Hispania, en la urbo Valencia. Ni savas ke, forsan, ta informo ne esas aktuala, ma ni opinonas, ke pri omna renkontri, konferi, e.c. ube on parolis nia internaciona linguo e qui eventis en nia lando, ni mustas informar detaloze.

Por ti qui lerneskas nia linguo, ni ofras l’unika pagino dil revuo en la hispana linguo, talmaniere ni helpas konocar la gramatiko dil internaciona linguo ad omna idala lernanti, sur ca numero ni parolas pri la komparativi e la superlativi. Ulte, kom ja dicite, nia skopo ne esas nur praktikas nia linguo, ni anke deziras aparigar artikli pri importanta hispan idisti ed anke pri l’Ido-movemento en Hispania ek la historiala vido-punkto. Tale, sur ca numero ni prizentas la biografio dil docisto Ricardo Mallen Insertis, aktiv idisto en nia lando dum la 3-esma yaro-deko dil pasinta yaro-cento.

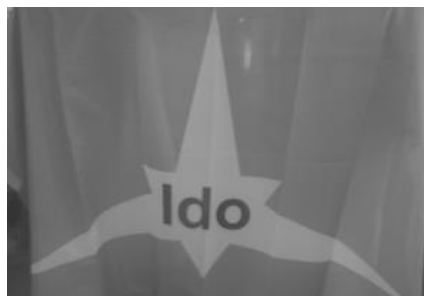
Komprenende, revuo sen lekteri ne sucesas vivor, talmaniere omna reakti, kunlaboruri, mem kritiki da nia lekteri esos bonvenata. Por kontaktar kun la editerio, plez uzar un dil adresi, ka postala, ka retala, aperanta sur la pagini 30-esma. Do, juez la lektado e ni vartas Vua opiniononi pri ca nova idala projekto.

INTERNACIONA IDO RENKONTRO VALENCIA 2016

 Antonio Martínez (*Hispania*)

Pos multa yari, la Hispana Idisti iterfoye organizis Idala renkotro en la lando di Don Quijote. Tale, la Ido Renkotro di Valencia esis la duesma Ido Renkontro eventita en Hispania. L'unesma esis en la yaro 1963 en Barcelona. Pro to, la du urbi ube Idisti renkontris esis Mediteraneala.

Valencia esas la triesma plu granda urbo en Hispania, pos Madrid e Barcelona e la chefurbo dil Hispana regiono di la *Comunidad Valenciana* (*Comunitat Valenciana* en la Valenciana linguo). En la Comunitat Valenciana parolesas du lingui, nome la Hispana e la Valenciana. Pri la nomo dil duesma linguo duras havar multa problemi e disputi, nam kelka personi defensas ke la Valenciana linguo ne esas tale, ma tre simila e fakte la sama linguo kam la Kataluniana; ma, altri, pensas tote kontree ke la Valenciana linguo, quankam simila a la Kataluniana Linguo esas tote diferenta. Anke ni povas trovar hike politikala aferi e pro to, ica pagini ne esas la plu bona loko por ico.

Idala flago qua ornamis la renkontro

La Internaciona Ido Renkontro en Valencia eventis dum la tempo inter la 18esma e la 21esma di agosto 2016 en la Universitala Rezideyo *Damià Bonet*. Quankam me kelke konocas Valencia, nam esas urbo qua distas nur 180 kilometri de mea hemurbo, Albacete, me ne konocis ica bela e preske nova rezideyo. Unesmafoye, me serchis chambri che la centro dil urbo, ma pos kelka mesaji, nia Franca amiko Loïc Landais trovis to quo pose esis l'oficala loko dil Ido Renkontro.

Pos trovir la loko, me komencis organizar la viziti e balde ne-konocata samideano por me, sendis a me tre bela e helpema mesajo. José María Rodríguez, qua multe laboris kelka yari ante nun por Ido, volis helpar me en la organizado dil Ido Renkontro. Tre bone! Nia diligenta amiko facis tre bela Idaji quale la Idala flagi qui esis omnatempe en la oficala chambro-reuniono.

Quankam l'oficala dati dil Ido Renkontro esis ye la 18esma di agosto, kelka partoprenanti ya arivis en Valencia ye la antea dio, nome Kjell Randehed (de Suedia), Asya Kondova-Randehed (de Bulgaria, quankam el habitas en Suedia, nam el esas la spozino di Kjell), Donald Gasper (de Chinia) e la forsan maxim luktanta Idisto nuntempe, Eberhard Scholz.

Ye la morga dio, to esas l'unesma dio dil Ido Renkontro arivis l'altra partoprenanti, nome Robert Pontnau (de Francia), Hans Stuijbergen (de Nederlando) e me ipsa, Antonio Martínez (de Hispania). Fine, du plusa Hispana Idisti quale Pilar Gómez (de Santander) e José María Rodríguez (de Córdoba) ne povis partoprenar pro laborala e personala problemi.

Pos arivir che la rezideyo, omnu havis lua chambro e ni decidis repastar en la kustumala Hispana horo, to esas, cirkume 14 kloki e ni iris aden tre cirkuma e chipa restorerio kun Andaluzia-na nomo: "*Los malagueños*". Ibe ni iris per rekomendado dil personalo dil rezideyo e vere la rekomendado esis tre bona por ni, nam ni povis manjar granda, chipa e saporoza menuo. Nur esis un problema dum ica unesma dio...

Idisti en restorerio

Ni ne povis manjar interne la restorerio, ma extere...Ma la garsoni dil restorio aranjis tablo en umbroza loko por plu bone manjar. Pos kunvenala konversado che la chambro-reuniono, ube singla partorpenanto recevis porto-folio kun la programo dil Ido Renkotro, naracado trovita en Progreso pri voyajo di olima Idisto en Hispania e broshuro dil Ido Renkotro.

Ni decidis vizitar la maxim famoza plajo en Valencia, nome la plajo dil Malvarrosa, kun bela marala korso ed ube ni trovis tre bona restorerio por dinear komune e parolar en nia komuna e bela linguo. Pos komuna dineo, ni departis aden la rezideyo por repozar (l'uni) e parolar e kelke drinkar sive vino, sive biro, sive aquo...(l'altri).

Dum ica noktala konversado on povas apreciar la maxim utilajo di nia linguo e to por quo ol kreesis: esar komuna moyeno por komunikar inter personi di diferanta landi e lingui.

Venerdie matine eventis l'unesma kunvenala reuniono. Dum la nokto anke arivis e ni konoceskis nia yuna Idista amiko Konstantin Yegupov de Rusia, quankam habitanta en London. Ni anke recevis la vizito dil prezidero dil Esperantisti en Valencia ed il esis kun ni kelka hori. Esis tre agreabla vizito qua montras ke komuna Idealo esas supre e plu importanta kam olima rivaleso.

Dum ica matino, ni facis la fotografuro dil partoprenanti:

Pos kunvenala konversado ube ni diskutis pri la neceso savar antee la loko e la dati dil venonta Ido Renkontro, ni departis itere aden “*Los malagueños*” ube ni ya povis manjar interne la restorerio e kelke tolerar la Valenciana somerala varmeso.

Pos la manjajo-tempo, ni iris aden la *Museo Fallero*, bela e nova muzeo ube trovesas la ne-brulita pupei qui nomesas “*ninot*”. Nur un *ninot* salvasas singla yaro ed ica *ninot* arivas en la muzeo por regardesar da omni. Le *Falla* esas forsan un ek la maxim konocata festo-dii en Hispania ed ol finas singla 19-esma di marto per la brulado dil pupei.

Nia amiko Eberhard an le ninot. Per qua linguo li semblas parolar?

Pos ica vizito, ni promenis aden la *Ciudad de las Artes y las Ciencias* (Urbo dil Arti e dil Cienci), belega, kustoza e moderna loko ube trovesas kelka nova konstrukturi ube ni povas trovar muzei, teatri e bela loki por promenar apud l'aquo.

Pos komuna vesperala manjo-tempo, ni departis por nia itera noktala ed amikala reuniono, ube ni kantis Idala kansoni, parolis pri nia movado e pri altra aferi ed anke ridis komune.

Saturdie eventis un ek la maxim emociva dii dil Ido Renkontro. Quankam ne esis facila, ni fine trovis nia olima Ido Reprezentero en Hispania, nome José García. Depos me parolis kun il telefonile, il esis pronta partoprenar nia Ido Renkontro malgre sua evo. Pro to, saturdie matine, ni recevis la vizito di José. Pos komuna interkonocado, José lektis kelka folii pri sua Idala vivo. Il rankontis ni quale il komencis lernar Ido, kun la tre konocata Hispana Idisto Patricio Martínez, quale il konocis sua spozino en Idala kurso, quale il partoprenis l'unesma Ido Renkontro en Hispania e quale il duras sua amikeso kun nia Germana samideano Günter Anton.

Pos ica emociva parolado di nia olima reprezentero, ni donis a José García memoriginta e dankema plako por lua Ido laboro. Il multe emocigis e ni anke.

Ante departar til la centro dil urbo, Eberhard Scholz, quale kustumale, lektis la mesaji di internaciona samideani qui deziris suceso al cayarala Ido Renkontro.

Pos ica lektado, ni prenis l'autobuso ed arivis en la belega urbala centro di Valencia, ube ni manjis che restorerio tre

proxime al katedralo. Pose, ni vizitis la turmo dil *Micalet* (en la Valenciana) o *Miguelete* (en la Hispana). Pos acensar la 207 skalo-gradis, ni regardis tre bela imaji dil urbo e ni povis parolar kun interesato qua astonesis ke ni parolis linguo simila ad Esperanto.

Pos vizitir ica turmo, ni iris aden la tauro-kombato placo di Valencia por konoceskar Hispana kostumo quankam ya kritikita da multa Hispaniani. Kelka samideani iris aden la rezideyo por reposer ed altri iris dinear en la centro di Valencia, ante adiar nia amiko Konstantin, qua despartis pos kelka hori aden London.

Saturdie nokte, quale kustumale, ni restis che la chambro-reuniono, ube ni kantis multa kansoni ed ante omno, la adiala kansono: Ni mustas adiar. Ed ante dormeskar ni adiiis kelka amiki, Kjell, Asya, Donald ed Robert, nam ni ne vidis ol dum la morga matino.

Sundie matine tre frue, me iris aden l'aeroportuo kun Eberhard ed Hans, nam ili departos avione til lia lando. Ibe esis la finalo dil Ido Renkontro por me. Pos embracar li, me departis por mea urbo e dum la tota voyajo me nur pensis en to quo eventis tro rapide e tro emocigive. Vere esis nur quar dii ne-obliviebla quin me nur povis vivar nam me lernis Ido, la internaciona linguo dil amikeso.

Me dankas la partoprenanti pro lia partorpreno e pro la tempo quan ni vivis komune parolante Ido. Vere ica quar dii esos sempre en mea memoro ed en mea kordio.

VALENCIA (Hispania)

Urbo ube eventis l'Ido Konfero dil yaro 2016.

18-esma / 21-esma di agosto

HISPANA IDALA NIUZI

La hispan idistaro decidis editar tan balde kam posible la libro “*La Princeto*” dal franca skriptero Antoine de Saint Exupery. Pro ico, ni uzos la tradukuro da Fernando Tejón, qua facis la versiono dil libro en nia linguo internaciona en la yaro 2000. La Princeto esas famoza libro, ne nur por infanti, quan til nun on tradukis en plu kam 250 lingui, e nun anke en Ido. Ni informos balde pri qual maniere on povos komprar la libro.

Idala Paella, esas la nomo por nov ideo organizar renkontri, forsan yarala, inter la hispana idistaro. La ideo esas invitar omna hispan idisti asistar renkontro dum semanofino en ula hispana urbo kun la ideo parolar e praktikar nia belsona linguo, cirkum *paella*, qua esas un ek la maxim tipala manjaji en nia lando. Ni esperas organizar l’unesma *Idala Paella* ante la komenco dil nexta somero en la urbo Valencia. Se Vu deziras asistar, Vi mustas sendar e-letro a nia adreso: idosocietohispana@ono.com

Ni memorigas ad omna nia lekteri, ke Hispan Ido-Societo havas propra Facebook-pagino che la ret-situo: www.facebook.com/IDO-Societo-Hispana 170226093384921/
Ni invitas omni lektar e kunlaborar kun ta pagino.

GRAMATIKALA PAGINO

El comparativo y el superlativo en la lengua Ido

Como en cualquier otra lengua, en Ido existen tres grados de comparativo:

- de superioridad.
- De igualdad.
- De inferioridad.

SUPERIORIDAD   *plu..... kam.....*

Mea docisto esas plu inteligenta kam tua amiko (mi profesor es más inteligente que tu amigo)

IGUALDAD   *tam.... kam....*

Mea kavalo estas tam rapida kam tua automobilo (mi caballo es tan rápido como tu automóvil)

Si no se produce una igualdad total, pero si muy aproximada, podemos decir: *preske tam... kam..*

Mea hundo esas preske tam inteligenta kam multa homi (mi perro es casi tan inteligente como muchas personas)

INFERIORIDAD   *min... kam...*

Mea fratulo esas min alta kam tua spozino (mi hermano es menos alto que tu esposa).

Hay que recordar que la conjunción *KAM* no se utiliza sólo en los comparativos, sino también en cualquier frase que dé a entender una comparación: *me preferas ca libro kam l'altra.*

Para no repetir sujeto y objeto comparado, ej: *mea fratulo esas plu alta kam tua fratulo*, podemos indicarlo también de la siguiente manera: *mea fratulo esas plu alta kam la tua*. Y para el caso de que sea en plural, utilizaríamos la versión excepcional para plural del artículo determinado *LA*, esto es: *LE*.
Mea genitori esas plu richa kam le tua. Mis padres son más ricos que los tuyos.

En cuanto al grado superlativo, existen dos formas: el superlativo relativo y el absoluto. En el relativo, indicamos que el sujeto es el más/menos.... en relación a un grupo. Mientras que en el absoluto, es el más/menos sin englobarlo en ningún grupo.

Superlativo relativo →

Petrus esas la maxim intelingenta de la lernanti / ek la lernanti
 (pueden utilizarse ambas maneras).

Patricio esas la minus evoza de mea amiki / ek mea amiki.

Absoluto →

Shakespeare e Cervantes esas la maxim bona skripteri.

HISPAN IDO-SOCIETO

Al servicio de la difusión en España de la Lengua Internacional aprobada por la Delegación para la Adopción de una Lengua Internacional Auxiliar, reunida en París en el año 1907.

2018 YARO ANDREAS JUSTE

*Unesma yaro-cento dil nasko dil maxim granda poeto en
ido-linguo*

(Ca interviuvo aparis sur la revuo *Planlingvistiko* en la yaro 1982. La auro, D-ro Tazio Carlevaro, permis ad *Ad-avane!* aparigar ol en idala versiono segun traduko facita da la redaktoro, ni montras nia gratitudo a nia suisia samideano).

Tazio Carlevaro: Ni inter-konocas ante duadek yari. Pos ta konocado sequis longa e vasta letral korespondado. Vu ipsa aparigis multa verki, precipue originala, ma anke tradukita aden Ido. Un ek via poemi dedikita ad Europa recevis internacional premio. Nu, l'esperantal poeto Kolomano Kalocsay foye parolis pri su ipsa kom "poeto sen popolo", e lu ofte lamentis su pro ta solitareso. Kad anke Vu sentas talmaniere, ed eventuale, quale esas Vua reakto?

Andreas Juste: Videz, por me la sento pri solitareso ne venas de la lektanti o de la linguo. Ta solitaresa sento, por me, esas parto de mea karaktero. Me sentus me ipsa talmaniere en irga linguo quan me uzus por skriptar, exemple en la franca od en la valona lingui. Horatio dicis, ke lu skriptis por quar lektanti. Me konkordas kun il: co ne des-faciligas la skriptado.

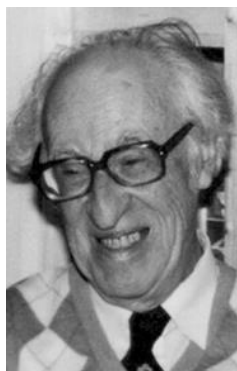
T.C. Do, por Vu, krear poezio esas Vua interna reakto e ne speciala necesajo de la linguo ipsa o de l' Ido-movemento.

A.J. Totcerte: me ne atencas ol. Mea poezio esas personal expresado, ek ube me kelka-foye deprenas tro personal aspekti.

T.C. *Tamen, me memorigas a Vu, ke Vu skribis anke doc-libri, ube Vu juste parolas anke pri l'Ido-movemento: exemple en Vua Epistoli ed en Satiri.*

A.J. Co es certa, sed co dependas de ulo ek mea tendenci. Forsan me deziris krear klasika verkaro, e pro co dum mea vivo tempope me kreis ulo nova. Fakte, me skriptis epistoli, satiri, lirikaji, hero-komika poemi, morala fabli, apologii, e.c...

Me dezirus esar quale Alexander Pope, qua esis exemplo ante mea okuli. Forsan ne por la hodia la idisti, ma por ke la futura idisti disponez pri literaturala "corpus". Me ne deziras aplaudi; mea skopo esas konservar ulo por la venonta generacioni. E pluse: mem mea polemikala libri ne relatas ad idistaro od ad interlinguistiko. Me povus skriptar oli en altra lingui. Me laboras per Ido, ne por Ido.

Andreas Juste (1918 – 1998)

*Belga idala skripero
Lu lernis l'internaciona linguo en la
fino dil 4-esma yaro-deko.*

T.C. Ka co signifikas, ke Vu konsideras Ido quale etno-linguo? Juste, pro quo Vu elektis Ido e ne la valona, la franca o l'esperantala linguo?

A.J. Forsan unesme me devus responder, pro quo me elektis planlinguo. Me venas de familio, ube on suciis solitaireso e pasinteso. Forsan mea deziro kreor Ido-“corpuso” por la venonta idisti esas nur pretexto. Ul-maniere: l'itala mondo esas por me aparta mondo, ube me povas esar agrable socialemo, ube me ne sentas me stranjera. Me esas solitara poeto, ma ne sen-popula.

T.C. Co klarigas, pro quo Vu esas aktiva idisto ed tendencas partoprenar la singla-yarala internaciona ido-kongresi. Ma, qualmaniere Vu atingis Ido?

A.J. Me lektis la libro “*Vijf kunsttalen*” da W.J.A. Manders. Kom la bazo di lua prezento me elektis Ido. Tamen, lu irgamaniere trompis a me, nam en sua libro lu asertis, ke l'Ido-movimento ja ne existis. E pro to me rezignis serchar idisti. Probable to quo ravisis me en Ido esis lua sonoreso. Me ipsa parolas anke l'itala linguo, ed en l'itala me lektis multe, precipue de la klasika literaturo (Ariosto, Tasso). Forsan mea deziro esus krear en l'itala, ma mea linguala savado komprenende ne esis suficanta. Ido es tre simila a l'itala linguo.

T.C. En l'Ido-movimento Vua poemi esas prizata. Qualmaniere Vu reaktas pro co?

A.J. Ka komplezemeso, kad amikeso, ka sat komprenado di mea verko, ka gratitudo, nam por kelki mea poezio semblas avantajoza por Ido. Me ne savas bone distingar inter ta posiblesi.

T.C. Semblas a me, ke Vu esas pesimisto.

A.J. Yes, me esas profunda pesimista, ma ne bitra. Me povas perceptar en me ipsa senti di profunda kompatato, e me ne povas esar atakema.

T.C. *To semblas ne nur psikologia portreto di Vu ipsa, ma anke filozofiala posturo. Qui esas Vua preferata autori?*

A.J. Fakte, li esas tri. Ni komencez per Erasmo de Rotterdam. Anke lu esis solitario, e lu trovis la mondo, qua aceptis lu, inter l'olima klerikaro latin-linguala. Anke lu esis partiano en nul grupo, e lu esis pacema e ne atakema. Forsan lua ido esis la latina linguo... Me supozas, ke anke por lu estis forta la neceso trovar komunikilo e socio, pro ta sento di solitareso.

Duesma preferata autoro esas la psikologo Alfred Adler. E tamen lu esis optimisto rilate a la homala naturo. Forsan me esas du-senca, kad en mea solitareso, kad en mea pesimismo.

La triesma esas la filozofiino Simone Weil. Me dezirus krear ampla poemo pri elu. Elu esis l'unika qua ne negis la granda kulpi di sua lando. Elu esis modelo di granda sincereso kaj di manko di etno-centrismo. Me opinionas, ke elu esis justa, kand el dicis, ke la origino dil absolutismo e dil imperialismo jacas en la olima Romana Imperio. Me ipsa jus skriptis poemo pri la "venenoza krono" di Cezaro. Me inspiris da la versi da William Blake en "Auguries of Innocence" (The Strongest Poison even known / Came from Caesar's Laurel Crown). Me montris mea versi ad nul, forsan oli havas tro personala fantomi. Videz: la tota Europa havas purpura makulo sur la dorso, la makulo indikas kulpo... E fine, pro quo me indignas talmaniere pro la imperialisma hipokriteso: kelka populi, kelka homi punisesas pro lia kulpi, e kontree, altra populi, altra homi ricevis premii juste pro simila kulpi. Forsan ta ne-justa posturo venas de forti ne-

konciala. E posible planlinguo povos hike poke helpar. En ido me skriptis poemo, en qua me mencionas tala mea opiniononi:

A LA VINKITI DI LA HOM-HISTORIO

A la Vinkiti di la hom-historio,
A ti qui tiraneso ne admisis,
E qui pro to la morto mem subisis
Pro la pretexto di legal teorio,

A ti qui perdis lia teritorio
Quan brutaleso teknikal submisis,
A ti qui vane luktis e perisis
Kun kordio pur, sen esperar la glorio,

A ti qui ocidesis per tormento,
A la viktimi di la violento
Da tro potent e hipokrit adversi,

A ti quin fure sternis en la tombi
L'universala yuro di la bombi,
Homaje me dedikas mea versi.

Andreas Juste

2018, Yaro “Andreas Juste”

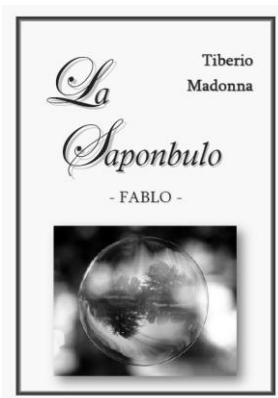

NOVA LIBRI EN IDO

LA TRAIRO-CHAMBRO.

Editita dal Ido-amiki Berlin, nun esas disponebla. La libro editesis bilinguale, germane ed en l'internaciona linguo. Ol kontenas 214 pagini. Plusa informo e posibleso komendar la libro che **Idoamiki Berlin**

<http://www.idolinguo.de/index.php/DIG/Kontakto>

LA SAPONBULO

Tiberio Madonna skribis fablo en Ido e disponigis ol per enretigo. La fablo esas disponebla kom pdf-dokumento en la ret-situo:

http://www.ido-vivo.info/LA_SAPONBULO.pdf

Nia Pioniri

Biografii di hispan idisti

Ricardo MALLÉN INSERTIS naskis en Aliaga (Teruel) la 3-esma di aprilo dil yaro 1892. Il laboreskis kom docisto kande lu apene evis 15 yari. Il docis en diversa vilaji, til yaro 1927, lore il iris aden l'urbo Calamocha (Teruel), ube il mariajis.

Dum l'unesma dii dil interna civila milito (julio 1936), fashisma partizani arestis lu, sub l'akuzo apartenar a sinistra politikala partiso e sindikato. Lua nomo aparis en listo di suspektata homi, olim co signifika preske la morto. Ma l'interveno di dextrala politikisto salvis lu ed altra ducent homi en la vilajo Calamocha.

Malgre to, la provinciala guberniestro suspensis lu kom docisto, e pos la milito il esis judiciata pro la suspekto esar afina kun sinistra politikala idei. Altra multa docisti sufris ta sama juicio pos la milito en Hispania. La paroko e la jermandestro dil vilajo deklaris, ke forsan lu sequis sinistrala politikala partisi, tamen il nul-tempe propagis tala idei. Do, lu darfis durigar sua laboro kom docisto.

En la yari 40-50 il esis la skolestro di Calamocha ed il recevis honorala distingis pro sua laboro, inter oli la kruco dil Ordeno dil refo *Alfonso X el Sabio* en la yaro 1957.

En la jaro 1973 la Konsilantaro dil vilajo Calamocha aprobis nomizar la skolo per la nomo “Colegio Ricardo Mallén”, hodie la skolo nomas tale. Il mortis en la yaro 1987, evanta 95 yari.

Skolo “Ricardo Mallén” en la vilajo Calamocha.

Ricardo Mallén, okazione di sua retreto kom docisto.

Ricardo Mallén lernis esperanto per korespondala kurso organizata da esperantala asociuro en Madrid. En la yaro 1933 lu ja redaktis artikli favoroza a linguo Ido, exemple kunlaboruro en la revuo “*La Asociación*”, ofical organo dil docisti en la provinco Teruel, sub la titulo: “Ido, Esperanto Simplificado”, lore il propozis la docado di Ido en la skoli, ube l’internacional linguo povus uzesar por la korespondala kontakti inter lernanti de diferanta landi. Fine lu atingis la diplomo pri savo di Ido en junio di 1935.

La propagal agado di Mallen favoroze ad Ido esis konstanta til yaro 1936, anke lua saluti ad Idista Konferi, ex. dum ta organizata en Fredericia (Dania) en la yaro 1935. Tamen, post la monato julio 1936, kande on suspensis lu kom docisto, il mustis anke cesar sua agi por la linguo Ido pro politikala aferi.

POEZIO

KANSONO DAL KAVALKANTO

Kordova.
Distanta e sola.

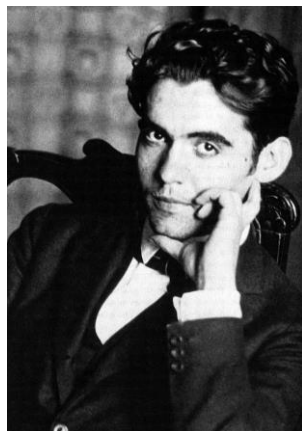
Nigra kaval', granda luno,
olivi en mea sako ronda.
Quankam la voyin me savas
nultempe me atingos Kordova.

Tra ebenajo, tra la vento,
nigra kaval', luno viola.
La morto men ja regardas
de la svelta turmi en Kordova.

Ay, la voyo tante longa !
Ay, mea kaval' tant bravoza !
Ay, kruela morto men vartas,
ante mea arivo a Kordova.

Ek la poemaro
"Romancero Gitano"
1928

Aden Ido tradukis: JMRH.

Federico García Lorca
Hispana Poeto
1898 ~ 1936

HAIKU-I EN IDO

 Antonio Martínez (Hispania)

Nur askoltesas
la pluv en la folii...
silence bosko.

Pos la son-kloshi
iter omno silente
en la klostro.

Pruno-linei
es ne-posibla presar
nula petali.

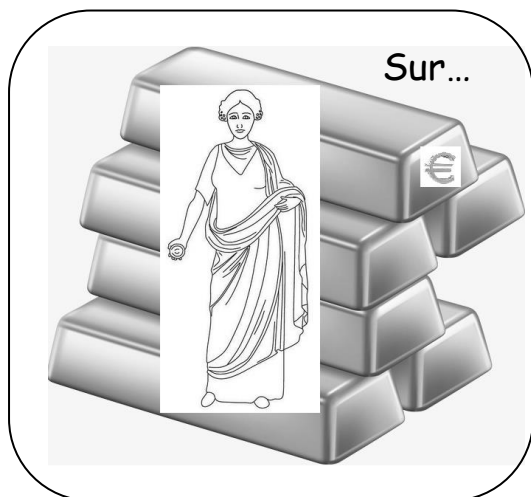
H
U
M
U
R
O

HIEROGLIFO

Respondez la sequanta questiono, vidante nur la imajo.

Ube sideskis la reĵo?

Se Vu divinas la respondo, sendez letro (postala o elektronikala)
e Vu recevov mikra donaceto de nia revuo.

PALINDROMO

Til nun la maxim longa palindromo proponata en nia linguo esis:
IREZ A LA MAR LITORO TIL RAMALA ZERI, da Andreas
Juste, kun 29 literi.

Kom homaĵo a nia granda mastro ni proponas altra:
**LABRO METAS ORATRA TAR TRA TARTARO SATE
MORBAL.** Kun 37 literi.

VORTALA DISTRAKTILO

	A	B	C	E	G	H
1						
2						
3						I
4					5	
6			D	F		
7			8			

1 → Tabelo alfabetala, fine di libro, en qua esas mencionita la vorti precipua e la propra nomi.

2 → Aludante jurnali o inform-agenterii, sorto specala di informi qua naracas fakti ne-expektita.

3 → Stofa kun du strati horizontala de fili.

4 → Pronomo personala   5 → Kozi qui esas hike

6 ← (sen la lasta vokalo) Ensemblo ek versi a qua onu povas adjuntar muzik-ario.

7 Vokalo   8 ← (sen la lasta vokalo) Bruska sizo.

A ↓ Prego ad ulu por ke lu irez a loko determinita.

B ↓ (sub adjektivala formo) graburo kava di qua onu plenigas la streki ye sorto di emalio nigra.

C ↑ (sen la lasta vokalo) Amuzo per agi en qui uli ganas e la ceteri perdas.

D ↑ Abreviuro di Portugal en la reto.

E ↑ (sub adverbala formo) Rolo pleata di objekto por atingar la skopo vizata.

F ↑ Prepoziciono qua indikas relato di kontigueso o di apogo.

G ↑ Kompozuro de natro kun oxo.

H Vokalo   I ↑ Longa sketilo ek ligno, uzata por glitar sur nivo-surfaco.

VORTARO PRI VINTRALA VESTI

KAMIZO

MITENI

KALZETI

VESTONO

SURTUTO

BOTI

VESTO

PANTALONO

KALZEGI

SHUI

JERZEO

JUPE

CHAPELO

ORELUMI

SHARPE

GANTI

Ka Vu prizis la revuo? Se yes, ni invitas a Vu kunlaborar en ta projekto. Artikli, imaji, informi, e.c. esas bonvenata. Komprene, Vu anke darfas facar e sendar Vua kritiki a l'editerio. Totcerte, ni lernos per Vua konsili.

Kontaktez kun *AD-AVANE !* per l'elektronikala adreso:
idosocietohispana@ono.com

O per la postala adreso:

Apartado de Correos 3142 E-14080 Córdoba (Hispania)

Recursos en Internet para el aprendizaje y perfeccionamiento de la Lengua Internacional Ido.

Métodos para aprenderlo:

<http://kanaria1973.ido.li/idohispania/k00.html>

<http://kanaria1973.ido.li/publikaji/curso2.pdf>

Kompleta Gramatiko Detaloza:

<http://kanaria1973.ido.li/krayono/kgd.pdf>

Diccionarios:

Español / Ido: <http://kanaria1973.ido.li/krayono/dicespido.html>

Ido / Español: <http://kanaria1973.ido.li/krayono/dicidoesp.html>

Français / Ido: <http://lavaleo.tripod.com/francaisido.html>

English / Ido: <http://idolinguo.org.uk/enidddyer.htm>

Diccionario de la 10000 Radiki di la linguo universalala Ido da

Marcel Pesch: <http://www.ido.li/vortari/radikaro.pdf>

Páginas en Internet:

Uniono por la Linguo Internaciona Ido: <http://uli-ido.ovh/ULI/>

Germana Ido Societo: <http://www.idolinguo.de/index.php>

Ido-France: <http://www.ido-france.ovh/>

Nord-Amerikana Ido Societo:

<http://web.archive.org/web/20120304005328/http://idomondo.org/>

Wikipedia en Ido: <https://io.wikipedia.org/wiki/Frontispico>

parolez **ido**

Parolez kun la Mondo